

*AZİZ
PEDERLERİN
SESİ*

3

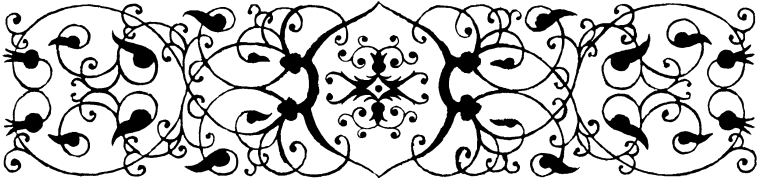
KUDÜS'LÜ
AZİZ KİRİLLOS

ÖLÜLERİN
DİRİLİŞİ

AZİZ PEDERLERİN SESİ - 3
KUDÜS'LÜ AZİZ KİRİLLOS
ÖLÜLERİN DİRİLİŞİ

BİRİNCİ BASKI: 2008

Basım ve Yayın: PARAKLİTOS MANASTIRI OROPOS ATIKI

ÖNSÖZ

*H*ıristiyanlığın temel inançlarından biri Tanrı oğlu İsa'nın ikinci geliş (kıyamet günü) zamanında ölümlerin dirileceğidir. Hıristiyanlığın Büyük İman Açıklaması'nda¹ söylediğimiz gibi «Ölümlerin dirilişini ve ebedi hayatı bekliyoruz».

Ruhlar ölümsüz olduğuna göre, ölümlerin dirilişi dediğimizde, vücutların dirilişlerini iman ediyoruz. Yani her ruh ait olduğu ölmüş vücudun içine girip onu diriltecek.

Kutsal yazıtların itiraflarında dirilmiş vücutlar hakkında bir çok beyanlar buluruz. Bunlardan bir kaçını yazmamızda fayda vardır. Yeşaya Peygamber² bize «Ama senin ölümlerin yaşayacak, Bedenleri dirilecek. Ey sizler, toprak altında yatanlar, Uyanın, ezgiler söyleyin. Çünkü senin çiyin sabah çiyine benzer, Toprak ölümlerini yaşama kavuşturacak» (26:19) demektedir. Kâhin Hezekiel³ bir kehanetinde mucize mertebesine dayanan, vücutların dirilişinden bahsetmektedir: «Tanrı'nın bir sözü ile bir ovada dağınık bulunan kuru kemikler kurulup et, sinir ve deriye sahip oldular ve eksiksiz bir vücudu teşkil ettiler. Bir başka Sözü ile dirilip ayaklarının üstüne kalktılar» (bkz. 37:1–10). Kââhinin bizi şaşkırtan kehaneti bize ahir zamanda Tanrı oğlu İsa'nın gelişini ve ölümlerin dirilişini göstermektedir. Tanrı oğlu İsa'nın mucizelerinden olan üç diriliş de bize bu olguyu ispatlar. Yair'in

kızı⁴, Nain'deki dulun oğlu⁵ ve arkadaşı Lazar'ın⁶ dirilişlerinden yanı sıra, Tanrı oğlu İsa da Kendi dirilişiyle ölümün kudretini yenmiştir.

Havari Aziz Pavlus⁷, açık mektuplarında vücutların dirilişi hakkında bir çok bilgiler vermektedir. Örnek olarak Selanıklere yazdığı mektupta «Rab'bin kendisi, bir emir çağrısıyla, başmeleğin⁸ seslenmesiyle, Tanrı'nun borazanıyla gökten inecek. Önce Mesih'e ait ölümler dirilecek» (1 Sel. 4:16) ifadesini kullanmıştır.

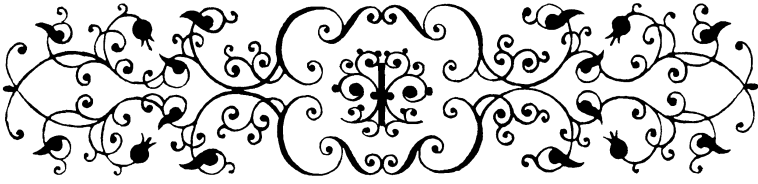
Dirilmiş vücutlar ruhi, zevalsiz, herhangi bir zarar dokunamaz, uyku ve yiyecek ihtiyaçlarında arınmış olacaklar. Yalnızca haklıların vücutları temiz, ışıldayan ve kutsallaşmış olacaklar, haksızların vücutları ise kirli, loş ve aziz kutsallıktan yoksun olacaklar.

Tabiatıyla ölümlerin dirilişlerini ve ahret zamanının sorgusunu inkâr edenler, bu zamana inanmayanların sayısı çoktur. İnkârcılara verilebilecek en iyi cevabı Tanrı'nun başışına sahip aziz Peder'lerin⁹ konuşmalarında ve eserlerinde bulabiliriz. Bunlardan biri Kudüs'lü Aziz Kirillos dur. Bu kitapçıkta Kudüs'lü Aziz Kirillos'un 18ci eseri olan «Tanrı'nın ışığıyla dolmuş insanlara Hıristiyanlığın eğitimi» adlı eserinin ilk on bölümünü yalın Türkçe'ye yazılmış şekliyle bulacaksınız. Yazı doğrucu mantıkla yazılmış ve hayattan, İlâhi yazıtlardan, epey örneklerle dolu olup ölümlerin dirilişine dair inancımızı pekiştirecek; bizleri o zaman için uyanık ve ruhumuzu hazır tutmaya davet edecektir.

AZİZ PARAKLİTU MANASTIRI

(*) Kudüs'lü Aziz Kirillos, Kudüs'ün piskoposu (348–386). Hıristiyanlığın ilk mezhep kavgalarının döneminde Kudüs yöresinde önemli dini görevlerde bulunmuş ve Hıristiyanlığı kabule hazırlananlara yönelik gayet ciddi eserler bırakmıştır.

ÖLÜLERİN DİRİLİŞİ

Her iyi eserin kökünde dirilişinin umudu yatar. İnsan ruhunu iyiliğe iten beklenen karşılıktır. Emeğinin karşılığını bekleyen işçi, her türlü zorluğa katlanmaya razıdır. Emeğinin bedelini ummayanlar eserlerini erkenden terk ederler. Ödülleneceğini bekleyen her asker savaşa hazırdır. Askerlerinin başarılarını ödüllendirmeyen kralın hatırı için hiç kimse hayatını tehlikeye sokmak istemez.

Aynı şekilde dirilişe ve geleceğin ödülüne inanan her ruh kendisine dikkat eder. Fakat dirilişe ve ahret zamanına inanmayan ruh günaha ve faciaya teslim olur. Vücudunun dirilişine inanan herkes vücudunu cürümle kirletmez. Fakat dirilişe inanmayan her kişi vücuduna dikkat etmeden onu günaha terk eder, kendi vücuduna yabancı bir unsur gibi davranır.

O halde Aziz Kilisemiz'in¹⁰ doktrinlerinden birsinin dirilişle ilgili olması da çok önemlidir. Bu Ortodoksluğumuzun¹¹ temel öğelerindedir. Bir çok kişiden inkâr olunmasına rağmen, bu tek doğrudan ispat olunur. Putperestler kabul etmezler, Samiriyeliler¹² inanmazlar, tarikatçılar gerçeği saptırırlar. Direnenlerin sayısı çok fakat gerçek tekdir.

İnkârcılar derler ki: İnsan ölüp defnedilince çürüyüp solucanlara yem olur. Solucanlar da öldüler. O halde vücut tamamen tahrip olup kayboldu. Bu nasıl dirilir?

Bunlara ilaveten derler ki: Denizde kaybolanları balıklar yedi, bu balıkları da başka balıklar yedi. Vahşi hayvanlarla boğuşup ölenler, ayılara, aslanlara yem oldular, kemikleri bile yenildi. Akbabalar yerde terk edilmiş vücutları yedikten sonra dört düvele dağılmışlar. Vücudun dağılmış uzuvları nasıl toparlanabilirler?

Aynı zamanda vücudu yiyen vahşi kuşlar gayet uzak bölgelerde öldürülmüşler; bazısı Hindistan'da, bazısı İran'da, bazısı da Avrupa'da. Vücutları yakılmış, rüzgârlar ve yağmurlar küllerini bile dağıtmışlar, bunlar nasıl toparlanabilirler?

Tüm bunlara cevabımız: Senin gibi zayıf ve küçük insan için Hindistan Almanya'dan, İspanya İran'dan çok uzakta; fakat dünyayı Elinin içinde tutan Tanrı için hepsi birbirine yakındır. Kendi zayıflığından hareketle Tanrı'yı tenkit etme; fakat O'nun üstün gücünü düşünmeye çalış.

Bu evrenin içinde bulunan küçük güneşimizin ışınları dünyamızı ısıtırlar; aynısı gibi Tanrı'nın yarattığı olan Hava Küre de yeryüzümüzü sarar. Bu güneşi, bu Hava Küreyi yaratan Tanrı bizden ne kadar uzakta?

Çeşit çeşit tohumları karıştırıp avucuna aldığını farz edelim; sen bir insan olarak bu farklı tohumları ayırıp çeşitlerine göre sıralaman zor mu? Tabiatıyla hayır. Madem ki sen elinde bulunanları ayırıp sıralayabiliyorsun Tanrı Ellerinde bulunanları ayırıp sıralayamaz mı?

Şimdi de hakka dayanan bir savı göz önüne alalım: Bir çok uşağının olmasına rağmen bunların bazıları iyi bazıları kötü olsun. İyilerine saygılı davranmana rağmen kötülerini hor görüyorsun. Eğer hakimsen muti olanları övmene rağmen yasa dışı olanları cezalandırıyorsun.

Madem ki sen ölümcül bir varlıksın ve adalet dağıtabiliyorsun; herkesin ölümsüz Kral'ı Tanrı adalet dağıtamaz mı? Şimdi, ahir zamanın sorgusu yoksa, sana şunu sormak isterim: Mademki bir çok harami cezalandırılmadan öldüler

Tanrı'nın adaleti nerede? Çoğu kez elli cinayet işleyen eşkiyanın yalnız birisi için cezalandırıldığı görülür; diğer kırk dokuzu için nerede cezalandırılacak? Gördüğün gibi geleceğin sorgusu ve onun karşılığı yoksa Tanrı'nın adaletini ihbar etme.

Geleceğin sorgusu devamlı erteleniyorsa garibine gitmesin. Her oyuncunun, oyun bittikten sonra ya ödüllendirildiğini ya da utandırıldığını unutma. Oyunları düzenleyen, oyunun oynandığı süre içerisinde kimseyi ödüllendirmez. Fakat oyunların bitmesini bekler ve neticeleri sınadıktan sonra ödül ve taçları dağıtır. Böylelikle hayat sürdüğünce Tanrı haklılara az bir yardımda bulunmasına rağmen, ölümlerinden sonra onları maaşa bağlar.

Ölülerin dirilişine inanmıyorsan, mezar hırsızlarını niye cezalandırıyorsun? Eğer vücut eridiyse ve dirilmesi ümitsiz ise mezar hırsızını niye cezalandırıyorsun? Gördüğün gibi dudaklarınla inkâr ediyorsan bile, dirilişin fikri içinde yaşıyor.

Kesilen bir ağaç yeniden budaklanıp çiçek açabiliyorsa, aynısı insanlar için geçerli olamaz mı? Ekilip biçilen ekinler tarlada kalıyorsa Bu dünyadan biçilen insanlar için de aynısı geçerli olamaz mı? Asmanın ve diğer ağaçların dalları tamamen kesilip başka bir yere dikildiğinde canlanıp budaklanırlar. İnsan onun için yaratılanlar gibi yere düştükten sonra dirilemez mi? Kırılan bir heykeli tamir etmek mi daha kolaydır, yoksa kili baştan işleyip aynı heykeli baştan yapmak mı? Bizi sıfırdan işleyip yaratan Tanrı yaşayıp ölenleri diriltemez mi?

Yazılanlara rağmen hala dirilişe inanmak istemiyormusun? Tabiatın yaratılarına bak ve bu güne kadar vuku bulan görünümleri izle: Buğday veya herhangi bir ekin ekilince, tohum yeryüzüne düştüğünde ölmüş gibi görünür. Çürüyüp yenilemez olur; fakat çürümüş tohum yeşillenip dirilir, dirilip daha da güzelleşir. Buğday ve diğer ekinler, kendileri için

değil, fakat bizim için yaratılmış olduklarına göre, ölümleriyle hayat verdiklerine göre bizler ölüncü neden dirilmeyelim?

Kışın ağaçlar ölü gibi gözüktürler, incir ağacının yaprakları nerede? Bağlardaki üzümler nerede? Kışın hepsi ölü gibi gözüktürler. Fakat ilk bahar geldiğinde hepsi yeşerir. Vakti geldiğinde ölümden hayat doğar. İnançsızlığımı bilen Tanrı, her yıl dirilişini bu görünümle sana gösterir. Ruhsuz varlıklarda olanların ruha sahip varlıklarda da olabileceğini göresin diye her yıl dirilişini sana gösterir.

Yüz, iki yüz yıl öncesinde biz neredeydik? İnsan vücudunun nasıl yaratıldığını biliyor muyduk? Basit, şekilsiz, hastalıklı bir maddeden doğduğumuzu biliyor musun? Bu basit hastalıklı maddeden insan vücudu, kuvvetlenen sinir sistemi, gözlerdeki parıltı, burnumuzun koku duyusu, kulağımızın işitme duyusu, dilimizle konuşabilme, kalbimizin çarpması, ellerimizin çalışma, ayaklarımızın yürüme ve uzularımızın her türlü çalışması şekillenir. Bu basit hastalıklı madde gemi mühendisine veya inşaat işçisine veya mimara veya işçiye veya askere veya efendiye veya kanun yaratıcısına veya krala dönüşür. Madem ki Tanrı bizi değersiz maddelerden yaratmış öldüğümüzde dirilmesi gerekmez mi? Bu değersiz maddeyi insan vücuduna çevirebildiğine göre öldüğünde onu diriltebilir mi? Hiç bir şeyden, her şeyi Yaratan, yaratısını diriltebilir mi?

Yıldızlarla dolu gökyüzünden, ölümlerin dirilebileceğine dair bir örnek verelim. Her ay tekrarlanan bir olguya bakalım: Ay görülemeyecek kadar küçülmesine rağmen tekrar büyüüp aynı şekli alır. Örneğimiz daha inandırıcı yapalım, zaman zaman ay tutulması veya ışığında farklılığı gözlenir. Ayın kan rengini aldığını görürüz; sen ki kandan oluşmuşsun ve ölümlerin dirilmesine inanmıyorsun ayın değişimlerin sende de olabileceğine inanmalısın.

Her insan bu savları putperestlerle konuşurken kullanabi-

lır. Madem ki bunlar İlhâhi yazıtlara inanmıyorlar, onları İlhâhi yazıtlarda bulunmayan, tabiattan alınma örnekler ve mantıkî tezlerle karşılayabilirsin. Bu Tanrısızlar Musa Peygamber'in yasalarından, Yeşaya'nın Kehanetlerinden, İncil'lerden, Aziz Pavlus'un mektuplarından habersizdirler.

Şimdi de Samiriyelileri nasıl karşılamamız gerektiğini inceleyelim. Bunlar Musa Peygamber'in yasalarını kabul etmelerine rağmen Kâhinleri kabul etmezler. Onları, ölülerin dirilişine nasıl ikna edebiliriz? Onların da kabul ettikleri Yazılar'ı kullanalım. Tanrı Musa'ya der ki: «Ben babanın Tanrısı, İbrahim'in Tanrısı, İshak'ın Tanrısı ve Yakup'un Tanrısı'yım...» (Mısır'dan Çıkış¹³ 3:6) Bu sözlerle mutlaka İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un kaybolmadıkları fakat hale var olduklarını kabul ediyor. Çünkü var olmasalardı Tanrı var olmayan varlıkların Tanrı'sı olabilir miydi? Hangi kral var olmayan ordunun kralı olduğunu iddia edebilir? Zengin adam var olmayan zenginliklerin sahibi olduğunu iddia edebilir mi? O halde İbrahim, İshak ve Yakup'un varlıkları inkâr olunamaz. Yalnız böylelikle Tanrı canlıların Tanrı'sı olabilir. Çünkü "bir zamanlar onların Tanrı'sı İdim" demedi fakat "Onların Tanrı'sıyım" dedi.

Samiriyeli'lerin bu noktada da itiraz getirdikleri gözükür. Savundukları teze göre İbrahim'in, İshak'ın ve Yakup'un ruhları ölümsüz olmalarına rağmen vücutlarının dirilmesi imkansızdır.

Onlara cevabımız adaletli Musa'nın asası yılanı dönüşebileceğine göre adaletlilerin vücutları yaşayıp dirilemezler mi? (bkz. Mısır'dan Çıkış 4:2-3). Fiziki olmayan birinci dönüşüm olabiliyorsa, fizik kanunlarına uygun ikinci dönüşüm niye gerçekleşmesin?

Keza Harun'un asası kırılıp öldüğüne göre, çevresinde bir damla su olmaksızın bir evin içinde budaklanıp (bkz. Çölde Sayım¹⁴ 17:23) bir gece içerisinde herhangi bir tarla olmaksızın yıllarca sulanan bir ağaç gibi yeşerdiğinde; Harun'un

asası dirilmedi mi? O halde Harun dirilmez mi? Tanrı ki mucizesini bir sopa üzerinde gösterip Harun'a baş rahipliği bağışladı aynı mucizesini aynı Harun'un üstünde gösterip dirilişini ona bağışlamaz mı?

Lut'un karısı tuzdan oluşan bir sütüne dönüştüğünde (bkz. Yaratılış¹⁵ 19:26) vücudu tuz oldu. Ölü vücut, canlı vücuda dönüşemez mi? Madem ki Lut'un karısı tuzdan oluşan bir sütüne dönüşmüş İbrahim'in karısı dirilemez mi?

Hangi güç Musa'nın el rengini değıştirdi, nasıl kar gibi bembeyaz olup yine eski rengini aldı? Mutlak, ilâhi bir emir! (bkz. Mısır'dan Çıkış 4:6-7). Madem ki o devirlerde ilâhi emirlerin bu derecede güçleri vardı, neden bu günlerde olmasın?

İnsan nasıl yaratıldı? Tevrat'ın ilk kitabı olan Yaratılış'ta yazıldığına göre «Rab Tanrı Adem'i topraktan Yarattı» (Yaratılış 2:7). Madem ki toprak bir vücudu yarattı, ölü vücut bir daha canlanamaz mı?

Simaların, kara ve denizlerin neyden yaratıldıklarını soralım? Güneşin, ayın, yıldızların neyden olduklarını soralım? Kuşlar, balıklar ve genel olarak hayvanlar nasıl yaratıldılar? Madem ki sayılamayacak kadar çok varlık hiç yoktan yaratıldılar, insanlar ki Tanrı'nın imgeleridir dirilemezler mi?

Adaletli Eyüp'ün¹⁶ dediğı gibi, bir ağacın daima budaklanabilme ümidi vardır. Çünkü kesilirse yeniden çiçeklenebilir. Eğer kökü yaşlanır gövdesi kurursa bile sulandıktan sonra yeni dikilmiş gibi çiçeklenip budaklanabilir (bkz. Eyüp 14:7-9). Eğer bunlar bir ağaç için geçerliyse bir insan için niye geçerli olmasın? Ölü kaybolup yok mu oluyor?

Kâhin Yeşaya der ki: «Ama senin ölülerin yaşayacak, Bedenleri dirilecek» (Yeşaya 26:19). Kâhin Heyzekiel duyurusunda «Egemen Rab şöyle diyor: “Ey halkım, mezarlarınızı açıp sizi oradan çıkaracak”» (Heyzekiel 37:12) der. Kâhin Daniel¹⁷ der ki: «Yeryüzü toprağında uyuyanların birçoğı uyanacak: Kimisi sonsuz yaşama, kimisi utanca ve

sonsuz iğrençliğe gönderilecek» (Daniel 12:2).

Kutsal Kitap'ın bir çok bölümünde ölümlerin dirilişlerinden bahsedildiği kayıt edilmiştir. Bazılarını hatırlayalım: Lazar'ın dört gün sonrasında dirilişi (Yu.¹⁸ 11:1–44), Nain'deki dulun oğlunun dirilişi (Luk.¹⁹ 7:11–17) ve havra yöneticisi'nin kızının dirilişi. (Mat.²⁰ 9:18–26) Aynı zamanda, Tanrı oğlu İsa'nın çarmıha gerilme esnasında taşların yırtıldığını, mezarların açıldığını ve bir çok ölünün dirildiğini (Mat. 27:51–53) kayıt etmemiz lâzım. Fakat en önemlisi aynı Tanrı oğlu İsa'nın dirilmesi (Mat. 28:1–8).

İncil'den alınma bu örneklerin dışında Tevrat'tan Kâhin İlyas'ın²¹ ve dirilttiği dul kadının oğlunu hatırlayabiliriz (1 Krallar²² 17:17–24). Bunların dışında Kâhin Elişa'nın birincisi yaşarken, diğeri ölümden sonra sunduğu iki dirilişi kayıt etmemiz lâzım. Kâhin yaşarken nefesiyle bir çocuk diriltmişti (2 Krallar 4:32–37). Yalnızca Azizlerin ruhları saygı dolu olmadıkları fakat vücutlarında da İlâhi keremin var olduğunun ispatı olan olayda göreceğimiz gibi, Elişa'nın mezarına indirilen ölünün vücudu Aziz'in kemiklerine dokunur dokunmaz dirilir (2 Krallar 13:20–21). Ölü vücut başka bir ölü vücudu diriltebilmişti. Mezarda önceden bulunan, sonradan indirilen ölüye hayat vermişti. Başkasına hayat vermesine rağmen Elişa'nın vücudu öncesi gibi mezarında kalmıştı. Neden? Çünkü bu mucize, yalnız Elişa'nın ruhundan gelen bir olgu olmayıp, ruhunu yıllardır barındıran vücudun da Tanrı'nın İlâhi nimetine sahip olduğunun ispatıdır. Çünkü Aziz ruhları barındıran vücutlar da Tanrı'nın keremine sahiptirler.

Bu olay karşısında akılsızlar gibi inancımızı kaybetmeyelim. Çünkü bilindiği üzere Kerem sahibi Azizlerin mendil ve elbiselerine dokunarak şifa bulan insanlar var olduğuna göre, bu ruhu içeren vücudun da bir ölüyü diriltecek Kerem'e sahip olmasını gerektirmez mi?

Bazı Havariler'in²³ de ölümleri dirilttikleri bilinmektedir.

Aziz Petrus²⁴ Yafa'da Tabita'yı canlandırdı (Elç.²⁵ 9:36–42); Aziz Pavlus, Eftihos'u Troas'ta canlandırdı (Elç. 20:7–12) ve daha bir çok diriltme olayları vardır ki Kutsal Yazıtlar'da adları geçmemektedir.

Aziz Pavlus'un Korintlilere yazdığı açık mektubu düşünelim: «Ölüler nasıl dirilecek? Nasıl bir bedenle gelecekler?» (1 Ko. 15:35) sorusuna cevap olarak «Ölüler dirilmezse, Mesih de dirilmemiştir» (1 Ko. 15:16) demektedir. Aynı zamanda ölülerin dirilişine inanmayanları aptallıkla suçlamıştır. Selanıklilere yazdığı mektupta: «Kardeşler, umudu olmayan öbür insanlar gibi kederlenmemeniz için, gözlerini yaşama kapamış olanlar konusunda bilgisiz kalmanızı istemiyoruz. İsa'nın ölüp dirildiğine inanıyoruz. Aynı şekilde Tanrı, İsa'ya bağlı olarak gözlerini yaşama kapamış olanları da O'nunla birlikte geri getirecektir» (1 Sel. 4:13–14) demektedir.

Aziz Pavlus'un diğer bir beyanına da dikkat etmeniz gerekir: «Çünkü bu çürüyen beden çürümezliği, bu ölümlü beden ölümsüzlüğü giyinmelidir» (1 Ko. 15:53). Bu günün yıpranmış hastalıklı vücudu, yıpranamaz özelliğine sahip olarak dirilecek. Yani acıdan, hastalıklardan, ölümden çile çekmeyecek. Ateşe girip belirsiz bir kütleye dönüşen ışıldayan demir gibi durum değiştirecek. Rab'bimizin isteği üstüne dirilecek vücudumuzun özellikleri anlatıldığı gibi değişecekler.

Bu vücut dirildiğinde aynı yapıya sahip olmadan ebediyen yaşayacak; kendisini yaşatabilmesi için sıradan yiyeceklere gereksinim duymayacak, hata yukarılara erişmesi için merdivenlere bile ihtiyaç duymayacak. Yazılanlara göre Azizlerin vücutları güneş gibi parlayacaklar (Mat. 13:43). Aynı ve gökyüzünün şahametine sahip olacaklar.

İnsanların inançsızlığını ön gören Tanrı kehanetle dolu bu sözlerinde küçük solucanlara, ateş böceklerinde olduğu gibi,

vücutlarının ışıldama özelliğini bahşetti. Böylelikle insanlar tabiatta gördükleriyle nelerin olabileceğini anlayabilsinler. Tanrı basit bir solucana ışıldama özelliğini vermişse, tabiatıyla aziz bir insanı da ışıldar yapabilir.

Hepimiz yıpranamaz ebedî vücutlarla dirileceğiz. Fakat hepimiz aynılarına sahip olamayacağız. Azizlerin vücutları şahane olup meleklerle anlaşabilecek özelliklere sahip olacaklar. Günahkârların da vücutları ebedi ve yıpranamaz olmalarına rağmen tükenmez cezalara dayanıklı olacaklar, ebedî ateşin yakıp yok edemeyeceği kadar dayanıklı!

Tanrı adaletiyle gelecekte Azizlerin veya günahkârların vücutlarını ödüllendirecek veya cezalandıracak. Çünkü her hangi bir davranışımız vücudumuz var olmaksızın vuku bulamaz: İnsan ağzıyla küfür eder, ağzıyla dua eder. Vücutuyla fuhuş eder, vücutuyla mutenali hareket eder. Elimizle sadaka veririz. Genel olarak her hareketimizde vücudumuzun payı büyüktür. Madem ki her hareketimizi yerine getiren vücuttur o halde gelecekteki hayatta cezanın açısından veya ödülün zevkinden pay alacaktır.

Kâhin Daniel der ki: «Binlerce binler O'na hizmet ediyordu; On binlerce on binler Önünde duruyordu» (Daniel 7:10). Meleklerin sayısı yazıldığı kadar değildir. Kâhin sayısız meleklerin çokluğunu bildirmesi için bu kelimeleri kullanmıştı.

Geleceğin sorgusu döneminde tüm bu meleklerle birlikte Kutlu Teslis²⁶ gözükecek ve meleklerin ilâhi boru sesleriyle herkes alenen yaptıklarıyla davet edilecekler. Burada, şimdi, o zamanı düşünüp korkmamız gerekmez mi? Bu toplumun önünde başka bir ceza olmaksızın utandırılmamız küçük bir ceza sayılmaz mı? Fakat çok kez arkadaşlarımızın önünde utandırılacağımıza ölmeyi tercih etmedik mi?

Bu günden ilgilenip Rab'bimizin sınav deneyimden korkmamız gerekmez mi? Tanrı her şeyi bilir. Her hangi bir olguyu soruşturup incelemesine gerek yok. “Gecenin

karanlığında günaha girdim, arsızlık veya büyücülük veya başka bir şey yapmama rağmen beni kimse görmedi” gibi düşüncelere girme. Çünkü Tanrı’nın uygun göreceği günde insanların tüm gizli eserleri ifşa olunacak. Yargıcı’nın korkunç yüzü seni doğruyu söylemeye zorlayacak. Kendi vicdanın seni kontrol edecek, seni refakat eden eserlerin seni ihbar edecek.

Yargıcı’nın herhangi bir kitaba ihtiyacı olmayacak; bunu, bize Kendisi iletmiştir «Ulusların hepsi O’nun önünde toplanacak, O da koyunları keçilerden ayıran bir çoban gibi, insanları birbirinden ayıracak» (Mat. 25:32). Çobanın keçileri kuzulardan ayırması için herhangi bir kitaba ihtiyacı var mı? Simalarından onları hemencecik ayırt etmez mi? Yumuşak yün nasıl kuzuyu belirtiyorsa sert yün de keçiyi simgeler. O zaman yaptıklarımız pişmanlık doluysa ve O’nun affını istemişsek yumuşak ve temiz yün gibi olacaklar eğer nedamet duygusundan yoksunsalar sert ve kirli yün gibi olacaklar.

Hep beraber kurtuluşumuzu²⁷ başarabilmek ve doğrulukla, ölüp göklere yükseldikten sonra ebedî krallığını sürdüren Tanrı oğlu İsa’nın ebedi krallığına kabul olunabilmek için çaba harcayalım.

DİZİN NOTLARI

1. Hristiyanlığın Büyük İman Açıklaması: Ortodoks inancının doktrinlerini içeren dizim.

2. Yeşaya Peygamber: Eski Antlaşma’nın ileri gelen Peygamberlerinden. MÖ. 8. Y.Y. yaşamış kehanetlerle dolu iki ana parçaya bölünmüş 66 bölümlük bir kitap bırakmıştır

3. Kâhin Hezekiel: Eski Antlaşma’nın büyük kâhinlerin üçüncü-

südü. İsrail'in en kötü döneminde (Nebukatnessar'ın tehdidi MÖ. 605–MÖ. 562) yaşamış Kudüs'ün talanında (MÖ. 597) din adamı olarak görevini sürdürürken karısı ile birlikte esir düşmüş ve esaretinde aniden ölmüştü. Esareti esnasında Musevi Halkının ruhsal önderliğini üstlenmiş ve MÖ. 570 tarihine kadar kâhinlik görevini zor şartlar altında yerine getirmişti. Üç ana bölüme ayrılan 48 bölümlük kitap bırakmıştır.

Nebukatnessar, Yeni Bâbil imparatorluğu devrinde MÖ. 605–MÖ. 562 döneminde krallık yapmış, MÖ. 587 tarihinde Yahudilerin isyanını bastırıp Kudüs'ü yakıp yıkan, halkını Bâbil'e süren kral.

4. Yair: İncil'de adı geçen bir havra yöneticisi.

5. Nain: İncil'de adı geçen ve İsrail'de bulunan bir kasabanın adı.

6. Lazar: İncil'e göre Tanrı oğlu İsa'nın dostu Lazar'ın hastalık haberini alan Tanrı oğlu İsa, on iki öğrencisiyle birlikte yaşadığı bölgeye geldiğinde onu dört gün öncesinde defnedildiğini öğrenir. Hemen mezarının açılmasını ister ve onu diriltir. Tanrı oğlu İsa'nın bu mucizesi O'na inananların sayısını artırdığı gibi O'nun düşmanlarını da artırmıştır.

Lazar dirildikten sonra 18 yıl daha yaşamış ve Kıbrıs'ın Kitios bölgesinin ilk piskoposu olmuştur. Adı Paskalya gününün bir hafta öncesinde kutlanır.

7. Aziz Havari Pavlus: İsa'nın çarmıha gerilmesinden az zaman sonra Hıristiyanlığı kabul etmiş ve onun yayılması için Roma ve Helenistik bölgelerinde gayret sarf etmiş ilk müminlerdendir. Hayatı hakkında ki tüm bilgiler İncil'den kaynaklanmaktadır.

M.S. 10 tarihinde Kilikya'nın Tarsus kentinde Ferisi aileden doğmuş , babasından Roma vatandaşlığını kazanmış, Hıristiyanlığı kabul etmeden önce Yunan ve Musevi eğitimi görmüş, Hıristiyanlığı kabulünden sonra Yunanca'yı çok iyi bildiğinden dolayı Roma İmparatorluğunun bir çok eyalet ileri gelenlerine açık mektuplar göndererek onları Hıristiyanlığa davet etmiştir. Gönderdiği açık mektupların çoğu günümüze kadar gelerek İncil'in bir bölümünü teşkil etmişlerdir.

8. Başmelek: İlk, baş melek anlamında kullanılır. Hıristiyanlıkta baş melekler dokuz orduların biridir.

9. Aziz pederler, Kilise babaları: Hıristiyan inancını çok iyi tanıyan, Hıristiyanlık inancına yardımcı eserler bırakmış dinsel bilgelere verilen san.

10. Kilise: Hıristiyan Kilisesi Hıristiyanların oluşturduğu homojen toplum anlamında kullanılır. Dini görevlerini yerine getirebilecekleri (ibadet yerleri) yapılar için de aynı ad kullanılır.

11. Ortodoksluk: Ortodoks Kilisesi.

Ortodoks Kilisesi: Ortodoks Hıristiyanların oluşturduğu homojen toplum anlamında kullanılır.

12. Samiriyeliler: Putperest ve Musevi karışımı, Filistin'in Samiriyeye bölgesinde yaşayan melez halk. Hem Hıristiyanlara hem de Musevilere düşmandılar.

Samiriye bölgesi : Orta Filistin bölgesinde bulunan antik bir şehir ve çevresine verilen ad.

13. Mısır'dan Çıkış: Tevrat'ın ikinci kitabı.

14. Çölde Sayım: Tevrat'ın dördüncü kitabı.

15. Yaratılış: Tevrat'ın birinci kitabı.

16. Eyüp: Zebur'un 42 bölümlük kitabı.

17. Daniel: Eski Ahit 'in Kâhinler bölümüne ait 12 bölümlük kitabı.

18. Aziz Yuhanna: Yeni Ahit'in dördüncü İncil'in yazarı.

19. Aziz Luka: Yeni Ahit'in üçüncü İncil'in yazarı.

20. Aziz Matta: Yeni Ahit'in birinci İncil'in yazarı.

21. Kâhin İlyas: MÖ. 9cu yüzyılda İsrail'de yaşamış kehanet ve insan üstü güçlerine sahip Aziz. Putperestliğe ve arsız yaşama karşı hayatı boyunca mücadele veren Aziz, kraliçe İzebel tarafından kovalanınca Horiv dağının tepesine sığınmıştı. Aziz'in anısı Hıristiyan'lar tarafından da anılır. İnançlara göre çok kısa bir süre sonrasında Aziz, Tanrı tarafından dağın tepesinden "kaçırılıp göklere çıkarılır". Bu inançtan dolayı Aziz'in hayatı Musa Peygamber ve Tanrı oğlu İsa'nın hayatlarıyla kıyaslanır. Aziz İlyas'ın yer yüzüne geri dönüşü ahretin yaklaştığını gösterir.

22. Krallar: Eski Antlaşma'nın tarihi kitaplarından.

23. Havari: Bir olguyu yerine getirmek için gönderilmiş, o olguya inanmış kişi anlamına gelir. Hıristiyanlıkta Tanrı'nın sözünü yayma görevini yerine getiren her kişiye bu san verilir. İsa'nın on iki öğrencisi bu sanı alan ilk Hıristiyanlardır.

24. Aziz Havari Petrus: Gerçek adı Simon olup balıkçılıkla uğraşırken Tanrı oğlu İsa'nın ilk öğrencilerinden olmuştur. Tanrı oğlu İsa taş, kaya anlamını taşıyan adını (Petros, Yun. Πέτρος, Aramice kepha) öğrenciliği esnasında vermişti. Hayatı hakkındaki bilgiler İncil'den kaynaklanır. 64'te Roma'da çarmıha gerilerek ölüme terk edilmiştir (şahit). Şahadet, Şahit veya şehit: Hıristiyanlığa inandıklarından dolayı öldürülen kişilere verilen san.

25. Elçilerin İşleri: İncil'in beşinci bölümüne verilen addır. Tanrı Oğlu İsa'nı göklere çıkışından sonra Hıristiyanlığın ilk yıllarında Havarilerin Hıristiyanlığı yayma olgularını içermektedir.

26. Kutlu Teslis: Ortodoks Hıristiyanların inandığı gerçek Tanrı, özü tek fakat üç çehrelidir (Baba Tanrı, Tanrı oğlu İsa, Kutsal Ruh).

27. Kurtuluş: Ahir zaman sonrasında başlanacak sonsuz yaşam. Kurtulanlar ilelebet Tanrı'la cennette yaşayacaklar.

